

Comunidade Autónoma / Departamento / Estado	GALICIA
Municipio	SANTIAGO DE COMPOSTELA
Edificio	Catedral do Apóstolo Santiago
Dirección	
	42.880482 -8.545301
Protección	
Descricion	<p>As dúas torres principais da fachada denomínanse respectivamente torre das campás, a situada na nave da epístola, e torre da carraca, na nave do evanxeo.</p> <p>Noutra torre independente atópanse as dúas campás novas do reloxo, mentres que as dúas antigas do reloxo están expostas no claustro xunto con outra da torre.</p> <p>A instalación do botafumeiro e sobre todo o seu accionamiento son de gran interese, desde un punto de vista campanolóxico, xa que está relacionado con técnicas antigas para tocar grandes campás mediante unha soga grosa que se divide noutras menores, como ocorre coa campá N'Aloi da Catedral de Palma (Mallorca) (Illes Balears)</p>
Campás	
Fotos	810

<p>Toques actuais de campás</p>	<p>En 2014 documentamos un ordenador BELLTRON GM-720, cos seguintes toques indicados en senllas etiquetas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toque Coro • Repique 7 a 13 • Repique 1 a 13 • Repique 1 a 6 • Difuntos 1 y 2 • Volteo 1 a 6 • Volteo 7 a 13 • Volteo 1 a 16 • Volteo camp pequenas <p>A relación non corresponde case en absoluto aos toques tradicionais. Para comprender esta programación débese precisar que numeran as campás de maior a menor, algo habitual en música, pero non en campás tradicionais.</p> <p>Ciertamente as dúas pequenas voltean, na actualidade, pero ese toque non corresponde con ningún tradicional. Tampouco corresponde o toque de defuntos coas dúas campás maiores, xa que había como sinalamos nos últimos tempos un toque con cinco campás grandes, excluída a maior para os defuntos de menor rango, e o toque das seis, incluída a maior, para os toques de defuntos máis solemnes. Non se indica o toque dos domingos, nin o de vésperas, pero invéntanse tres volteos, ata catro si engadimos as pequenas, que non corresponden con ningunha tradición desta Santa Igrexa Catedral. A inclusión da campá de Fuoco, silenciosa tradicionalmente, aumenta aínda máis a confusión respecto de os toques propios desta Catedral.</p> <p>O toque de coro, documentado en 2014, consiste en golpes da campá maior do campanil, mentres que o toque de coro realizábase coa menor, ou unha das menores, a abalo.</p> <p>O toque de oración, documentado ás 06:55 da mañá, ás 11:55 e ás 19:55 consiste en tres veces tres golpes da campá maior, e logo vinte e catro seguidos da mesma.</p>
<p>Conservación, mantemento</p>	<p>Caixa nova de control eléctrico debaixo da sala de campás sen interruptor nin enchufe de corrente exteriores.</p>
<p>Propostas</p>	
<p>Autors da documentación</p>	<p>ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc</p>
<p>Data</p>	<p>29-11-2013</p>

Campás actuais

Localización	Campá	Fundidor	Ano de fundición	Diámetro (en cm)	Peso
Capela do Santísimo	Campá de sinais			15	2
Claustro da Catedral	Prima Bárbara (copia)	OCAMPO (ARCOS DA CONDESA)	1997	106	690

Claustro da Catedral	De cuartos (A)	GÜEMES, PEDRO DE	1729	147	1839
Claustro da Catedral	De horas, Berenguela (B)	GÜEMES, PEDRO DE	1729	254	6211
Espadana sobre as cubertas	Laus Deo, campá de sinais (0)		1550ca	44	49
Museo da Catedral	Campá do museu	AZA Y CEDRÚN, JOSÉ ANTONIO DE	1831	35	25
Presbiterio do altar maior	Campá no presbiterio		1844	30	16
Torre das campás	Vacante (1)		1541	103	633
Torre das campás	Prima Bárbara (2)	DE PALACIO, FRANCISCO (GÜEMES)	1734	105	670
Torre das campás	Fogo (3)	PALACIO, FERNANDO DE	1749	109	750
Torre das campás	Prima Salomé (4)	DE PALACIO, FRANCISCO (GÜEMES)	1734	113	835
Torre das campás	Ánimas (5)		1672	141	1062
Torre das campás	San Luis (6)	VÉLEZ DE PALACIO, JUAN	1675	147	1204
Torre das campás	Santiago, Mayor (7)	VÉLEZ DE PALACIO, JUAN	1675	211	3560
Torre das campás - Campanil	campanil (1)	AZA Y CEDRÚN, JOSÉ ANTONIO DE	1831	35	25
Torre das campás - Campanil	campanil (2)	LISTE PEREIRAS, JUAN (PARROQUIA DE ORAZO)	1886	36	27
Torre das campás - Campanil	campanil (3)	LISTE VILLANUEVA, JOSÉ (PARROQUIA DE ORAZO)	1916	45	53
Torre das campás - Campanil	campanil (4)	OCAMPO (ARCOS DA CONDESA)	1919	48	64

Torre das campás - Campanil	campanil (5)		1671	49	68
Torre das campás - Campanil	campanil (6)	LISTE VILLANUEVA, JOSÉ (PARROQUIA DE ORAZO)	1916	50	72
Torre das campás - Campanil	campanil (7)		1671	75	244
torre do relóxio	Campá dos cuartos (A)	EIJSBOUTS	1990	147	1839
torre do relóxio	Campá das horas (B)	EIJSBOUTS	1989	257	6433

Reloxos

Reloxo mecánico (1)	Existente En funcionamento Mixto (montaxe diferente en cada tren)
Autor	ANTELO LAMAS, ANDRÉS
Data de construción	1831

Descricion	<p>Maquinaria construída en 1831 polo relojero ferrolán Andrés Antelo, e que soa cunha especial harmonía, como corresponde a un traballo de artesanía confeccionado co máximo rigor.</p> <p>Un enorme armario cadrado de madeira, con cristais nos catro lados, atópase no centro da torre encerrando a maquinaria. Del saen catro eixos que son os que moven as agullas en forma de frecha das catro fachadas. Tamén dúas pancas que son as que fan soar as campás que marcan as horas á cidade.</p> <p>Para iso, está colocado xusto debaixo da Berenguela, e en liña recta, para que os cables que a fan soar a cada hora funcionen perfectamente.</p> <p>Esta maquinaria está tan ben axustada que apenas precisa mantemento, e só algún axuste horario de cando en vez, ocasionado, como explica Antonio Conde, sobre todo polos cambios de temperatura, que poden provocar algunha mínima variación ocasionalmente.</p> <p>Para facer estes axustes dispón dentro dunha pequena esfera que marca a mesma hora que fóra. Nestes pequenos axustes non é necesario desconectar o mecanismo das campás, pero si cando se produce o cambio da hora oficial, sobre todo na primavera, xa que a maquinaria non anda marcha atrás, polo que é preciso adiantalo once horas.</p> <p>Para que o reloxo funcione é preciso darlle corda cada día cunha enorme manivela que fai subir os contrapesos que colgan dunha cadea ata o piso inferior. Tamén hai que engrasarlo periodicamente. Na parte superior ten catro diferenciais, como os coches, cada un dos cales está conectado a un eixo que atravesa a fachada e é o que fai virar a agulla que marca a hora.</p> <p>A maquinaria está conectada tamén con dous brazos mecánicos enganchados a sendas cadeas que colgan do piso superior. Estas cadeas están conectadas a dous martelos que golpean a Berenguela cando hai que dar as horas, e a unha campá menor, que é a que sinala os cuartos e as medias.</p> <p>Logo dun tempo parado, o reloxo volveu porse en marcha na pasada década. Foi entón cando se substituíron as antigas campás, que hoxe se poden contemplar no claustro da Catedral, por unhas novas, afinadas para que soasen igual que as súas predecesoras. Desde entón Antonio Conde Fontao encárgase do mantemento da maquinaria. D., C. O Correo Galego (30-11-2008)</p>
-------------------	---

Información completa: [Catedral do Apóstolo Santiago - SANTIAGO DE COMPOSTELA \(GALICIA\)](#)

PDF (19-06-2026)